

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GRISHAM, JOHN

Litigiul / John Grisham; trad.: Ianina Marinescu.

– București: Editura RAO, 2012

ISBN 978-606-609-301-9

I. Marinescu, Ianina (trad.)

821.111(73)-313.3=135.1

Editura RAO
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

JOHN GRISHAM
The Litigators
Copyright © 2011 by Belfry Holdings, Inc.
Toate drepturile rezervate

© Editura RAO, 2012
pentru versiunea în limba română

2012

ISBN 978-606-609-301-9

CAPITOLUL 1

Firma de avocatură Finley & Figg își mai spunea și „firma-butic“. Acest nume de alint era rostit cât de des posibil în conversațiile obișnuite, ba chiar apărea și pe hârtie în unele dintre diversele încercări puse la cale de parteneri pentru a găsi noi clienți. Întrebuințat cum se cuvine, însemna că Finley & Figg era ceva dincolo de afacerile de doi bani. Butic, adică mic, dotat și expert într-o arie specializată. Butic, adică șic și foarte la modă, exact cum sugerează franțuzismul. Butic, adică al naibii de încântat că este mic, selectiv și prosper.

Cu excepția dimensiunii, nu era nimic din toate astea. Învârtelile de la Finley & Figg erau concentrate pe cazuri de agresiuni, care erau la ordinea zilei și pentru care nu era nevoie de prea multă pricepere sau creativitate, nefiind vreodată considerate grozave sau sexi. Și profiturile erau la fel de vagi ca statutul. Firma era mică pentru că nu-și putea permite să crească. Era selectivă doar pentru că nimeni nu voia să lucreze acolo, nici măcar cei doi indivizi care o dețineau. Chiar și amplasarea acesteia sugera o viață monotonă, departe de lumea civilizată. Având în stânga un salon de masaj vietnamez, iar în dreapta un magazin de reparații de mașini de tuns iarba, era evident de la prima vedere că Finley & Figg nu prospera. Vizavi mai era o firmă-butic – rivalii de moarte –, și mulți alți avocați chiar după colț. De fapt, cartierul mișuna de avocați, unii independenți, alții lucrând la firme mici, alții, tot așa, în varianta în care aveau propriul butik.

Adresa F&F era pe Preston Avenue, o stradă aglomerată, plină de case vechi, acum transformate și folosite pentru tot felul de activități

comerciale. De exemplu, retail (băcănie, curățătorie, masaj), profesionale (avocatură, dentiști, reparații de mașini de tuns iarba) și de-ale gurii (enchilada, baclavale și pizza pentru acasă). Oscar Finley câștigase clădirea acum 20 de ani, în urma unui proces. Ceea ce-i lipsea adresei în prestigiu era compensat prin așezare. Două clădiri mai încolo era intersecția Preston, Beech și 38th Street, o convergență haotică de trafic și asfalt, garanția a cel puțin unei mașini distruse pe săptămână, adesea mai multe. Cheltuielile anuale ale F&F erau acoperite de coliziunile care aveau loc la mai puțin de 100 de metri distanță. Alte firme de avocatură, butic sau nu, colindau adesea prin zonă în speranța de a găsi un sediu ieftin, din care avocații, în goana lor după pradă, să poată auzi scrâșnetul de cauciucuri și de metal zdrobit.

Având doar doi avocați/parteneri, era obligatoriu, desigur, ca unul să fie declarat senior și celălalt junior. Senior era Oscar Finley, 62 de ani, unul dintre supraviețuitorii care, acum 30 de ani, făceau legea cu mâinile goale pe străzile dure din sud-vestul orașului Chicago. Oscar fusese cândva un polițist dat naibii, renumit pentru capetele care le spărgea. Fusese la un pas de pușcărie, dar avusese o revelație și făcuse Facultatea de Drept. Când a văzut că nu-l angajează nicio firmă, a pus pe picioare propria coșmelie și a început să dea în judecată pe oricine se apropia. 32 de ani mai târziu, nu-i venea să creadă că atâta amar de vreme își irosise cariera cu procese pentru depășirea termenului de plată, coliziuni ușoare, divorțuri rapide și neglijențe care au dus la accidente. Era căsătorit cu aceeași femeie îngrozitoare, de care ar fi vrut să divorțeze în fiecare zi. Dar nu-și permitea. După 32 de ani de avocatură, Oscar Finley nu-și permitea mai nimic.

Partenerul junior – iar Oscar era mândru să spună chestii de genul: „O să-l las pe juniorul meu să se ocupe de asta“, în încercarea de a-i impresiona pe judecători și pe ceilalți avocați, și, mai ales, pe posibii clienți – era Wally Figg, 45 de ani. Wally se credea un expert în litigii, iar anunțurile sale bătaioase promiteau acțiuni agresive de genul: „Noi luptăm pentru drepturile tale!“, „Companiile de asigurări se tem de noi!“ și „Fără scrupule e numele nostru!“ Astfel de anunțuri puteau fi văzute pe băncile din parcuri, în stațiile de autobuz și de

taxi, pe programele echipelor de fotbal ale liceelor, chiar și în cabinetele telefonice, deși asta încălca mai multe ordonanțe. Anunțurile nu se regăseau pe două dintre piețele esențiale – televiziunea și panotajul stradal. Wally și Oscar încă se certau pe tema asta. Oscar refuza să cheltuiască bani – ambele erau groaznic de scumpe –, iar Wally continua să urzească planuri. Visul său era să-și vadă la televizor fața zâmbitoare și capul chel, în timp ce spune grozăvii despre companiile de asigurări, promițându-le despăgubiri uriașe celor suficient de isteți pentru a suna gratuit la numărul său de telefon.

Dar Oscar nu ar fi plătit nici măcar pentru un panou. Wally ochise unul. La șase străzi distanță de birou, la intersecția dintre Beech și 32nd Street, deasupra traficului neîncetat, sus, pe o clădire de patru etaje cu apartamente de închiriat, acolo era panoul perfect din toată zona metropolitană a orașului Chicago. În prezent făcând reclamă pentru niște lenjerie ieftină (anunțul era agreabil, Wally trebui să recunoască), panoul era într-un totu perfect pentru numele și chipul lui. Dar Oscar continua să refuze.

Wally își luase licența în Drept la prestigioasa Universitate din Chicago. Oscar și-a luat-o pe a sa într-un loc, acum inexistent, unde se țineau cândva cursuri serale. Ambii dăduseră examenul de barou de trei ori. Wally avea patru divorțuri la activ; Oscar doar visa la asta. Wally își dorea un mare caz, cu sume de milioane de dolari drept comision. Oscar își dorea doar două lucruri – să divorțeze și să iasă la pensie.

Cum au ajuns cei doi să fie parteneri într-o firmă dintr-o casă transformată de pe Preston Avenue e o altă poveste. Cum au supraviețuit, fără a sări unul la gâtul celuilalt, e un mister de fiecare zi.

Între ei era Rochelle Gibson, o femeie de culoare, robustă, cu o atitudine și cu o istețime câștigate pe străzile de unde provenea. Doamna Gibson se ocupa de primire – telefonul, recepția –, potențialii clienți sosind plini de speranță, și cei supărați plecând furioși; din când în când se îndeletnicea cu tastatura (deși șefii ei învățaseră că, dacă aveau nevoie de ceva la tastatură, era mult mai simplu să se

ocupe personal), de câinele firmei și, cel mai important, de ciondă-neala constantă dintre Oscar și Wally.

Cu ani în urmă, doamna Gibson fusese rănită într-un accident de mașină care nu se întâmplase din vina ei. Astfel, își aranjase treburile angajând, deși nu din proprie voință, firma de avocatură Finley & Figg. 24 de ore după accident, umflată de Percocet și toată numai atele și ghips, doamna Gibson se trezise cu fața zâmbitoare și cărnoasă a avocatului Wally Figg, ce plutea deasupra patului ei de spital. Purta un halat bleu, avea în jurul gâtului un stetoscop și se pricepea foarte bine să întruchieze un medic. Wally a păcălit-o să semneze un contract de reprezentare legală, i-a promis și luna de pe cer, s-a strecurat afară din cameră tot la fel de subtil pe cât se strecurase înăuntru, apoi s-a apucat să-i facă praf cazul. A obținut 40 000 de dolari, pe care bărbatul ei i-a cheltuit pe băutură și pe jocuri de noroc în numai câteva săptămâni, ceea ce a dus la o acțiune de divorț, înaintată de Oscar Finley. Tot el s-a ocupat și de incapacitatea ei de plată. Doamna Gibson nu a fost impresionată de niciunul din avocați și i-a amenințat că-i dă în judecată pe amândoi pentru malpraxis. Asta le-a atras atenția – se mai confruntaseră cu procese similare – și s-au străduit din greu să cadă la pace cu ea. Pe măsură ce problemele ei se înmulțeau, doamna Gibson a devenit un element permanent al biroului și, cu timpul, cei trei au început să se simtă confortabil unul cu celălalt.

Finley & Figg era un loc dur pentru secretare. Salariul era mic, clienții erau, de regulă, dezagreabili, ceilalți avocați de la telefon erau nepoliticoși, programul era lung, iar partea cea mai grea era să aibă de-a face cu cei doi parteneri. Oscar și Wally au încercat cu cele mai mature, dar acestea nu făceau față presiunii. Au încercat și cu cele mai tinere, dar au fost dați în judecată pentru hărțuire sexuală când Wally nu și-a putut ține labele departe de bustul unei astfel de fături tinere. (Fără să mai ajungă la proces, au căzut la înțelegere pentru 50 000 de dolari și le-au apărut și numele în ziar.) S-a întâmplat ca Rochelle Gibson să fie la birou când secretara *en titre* și-a dat demisia și a plecat ca o furtună. Cu telefonul sunând și cu cei doi parteneri urlând unul la altul, doamna Gibson s-a așezat la birou și a

calmat spiritele. Apoi a făcut un ibric de cafea. A revenit și în ziua următoare, și în cealaltă. Opt ani mai târziu, încă ținea frâiele biroului.

Cei doi fii ai ei erau în închisoare. Wally fusese avocatul lor, deși, pentru a fi întru totul corecți, nimeni nu i-ar fi putut salva. Ca adolescenți, ambii băieți îl ținuseră pe Wally ocupat cu șirul lor de arestări sub diverse acuzații legate de droguri. S-au implicat tot mai mult în traficul de droguri, și nu o dată Wally îi avertizase că se îndreaptă direct către închisoare sau către moarte. Același lucru îi spusese și doamnei Gibson, care nu avea prea mult control asupra băieților și se ruga deseori să fie arestați. Când rețeaua lor a fost prinsă, au fost închiși pentru zece ani. Wally a obținut o reducere a pedepsei de la 20 de ani, dar nu a primit niciun fel de recunoștință din partea celor doi. Doamna Gibson i-a oferit niște mulțumiri înlăcrimate. Pentru toate cele, Wally nu i-a cerut niciodată comision pentru că îi reprezentase copiii.

De-a lungul anilor, viața doamnei Gibson a fost presărată cu multe lacrimi, și adesea au fost ascunse în biroul lui Wally, cu ușa încuiată. El i-a oferit sfatul și a încercat să o ajute ori de câte ori s-a putut, dar rolul său cel mai însemnat a fost acela de ascultător. Și, având în vedere viața cu suișuri și coborâșuri a lui Wally, puteau face rapid schimb de locuri. Când ultimele lui două căsnicii s-au dus pe apa sâmbetei, doamna Gibson l-a ascultat până la capăt și l-a susținut. Când el s-a apucat pe băut, ea și-a dat seama și nu s-a temut să-l ia la întrebări. Deși se certau zilnic, neînțelegerile lor erau trecătoare de fiecare dată și, de cele mai multe ori, se transformau într-un fel de situație-tampon.

Erau momente la Finley & Figg când toți trei bombăneau și se bosumflau, banii fiind, în general, cauza. Piața era pur și simplu supraaglomerată; erau prea mulți avocați care umblau liberi pe stradă.

Ultimul lucru de care avea nevoie firma era încă unul.

CAPITOLUL 2

David Zinc coborî din metrou la stația Quincy, în centrul orașului, și reuși să se târască pe treptele care dădeau în Wells Street, însă ceva era în neregulă cu picioarele lui. Le simțea tot mai grele și pășea tot mai încet. Se opri la colțul dintre Wells și Adams și se uită la pantofi în căutarea vreunui indiciu. Nimic, aceiași pantofi din piele neagră, standard, cu șireturi, pe care îi poartă fiecare avocat din firmă și vreo două avocate. Răsufă greu și, în ciuda aerului rece, simțea sudoare la subraț. Avea 31 de ani, cu siguranță prea tânăr pentru un atac de cord, și, deși se simțise extenuat în ultimii cinci ani, învățase a trăi cu această oboseală. Sau cel puțin așa credea. După colț zări Trust Tower, un monument falic strălucitor, înălțându-se 300 de metri, până în nori și cețuri. În timp ce se opri să se uite în sus, pulsul îi crescuse și simți că îi vine rău. Alte trupuri îl îmbrânceau, trecând pe lângă el. Traversă Adams Street într-o mulțime compactă și se târî mai departe.

Trust Tower avea un atrium înalt și deschis, tot numai marmură și sticlă, cu sculpturi incompreensibile, menite să inspire și să ofere căldură, când de fapt păreau reci și distante, cel puțin pentru David. Șase scări rulante urcau și coborau unele pe lângă altele, debordând de războinici gălăgioși și trudiți, în drumul lor către cubicule și birouri. David făcu o încercare, dar picioarele sale refuzară să-l poarte către una dintre scările rulante. Se așeză în schimb pe o canapea de piele situată lângă un morman de pietre pictate și încercă să înțeleagă ce anume se petrecea cu el. Oamenii treceau pe lângă el grăbiți, cu

fețele crispate, cu ochii înfundați în orbite, deja stresați, chiar dacă era doar ora 7.30 a acestei dimineți mohorâte.

În mod clar, o „străfulgerare” nu e un termen medical. Specialiștii folosesc un limbaj mai sofisticat pentru a descrie momentul în care o persoană cu probleme trece dincolo de limită. Cu toate acestea, străfulgerarea este un moment real. Se poate întâmpla într-o fracțiune de secundă, ca urmare a unui groaznic eveniment traumatic. Sau poate fi ultima picătură, tristul apogeu al tensiunii care se acumulează și se acumulează până ce mintea și corpul trebuie să găsească o eliberare. Căderea lui David Zinc ținea de ultima variantă. După cinci ani de muncă turbată, alături de colegi pe care îi disprețuia, ceva se petrecu în acea dimineață cu David, așa cum stătea el lângă pietrele pictate, uitându-se la zombi bine îmbrăcați îndreptându-se către o nouă zi de muncă fără sens. Fu străfulgerat.

—Hei, David. Urci? spuse cineva.

Era Al, de la antitrust.

David reuși să zâmbească, să dea din cap și să mormăie ceva, apoi, din cine știe ce motiv, se ridică în picioare și îl urmă pe Al. Acesta era cu o treaptă mai sus pe scara rulantă și povestea despre meciul de seara trecută al celor de la Blackhawks¹. Când ajunseră în atrium, David continua să dea din cap. Dedesubt și din spate veneau zeci de siluete singuratic, în pardesie închise la culoare, alți tineri avocați gata să se afirme, tăcuți și sobri, arătând mai degrabă ca niște ciocli la o înmormântare în miez de iarnă. Ajungând la peretele cu ascensoare de la primul nivel, David și Al se alăturară unui grup. În timp ce așteptau, David asculta povestea despre hochei, dar simțea că i se învârtă capul și că i se face din nou rău. Intrară în lift, umăr la umăr cu atât de mulți alții. Liniște. Al era tăcut. Nimeni nu vorbea; nimeni nu încerca un contact vizual.

David își spuse în sine: „Gata – e ultima dată când merg cu liftul ăsta. Jur”.

Liftul se clătină și zumzăi, apoi se opri la etajul 80, proprietatea lui Rogan Rothberg. Coborâră trei avocați, trei chipuri pe care David le mai văzuse și înainte, dar nu le știa după nume, ceea ce nu era ceva

¹ Echipă profesionistă de hochei pe gheață, din Chicago (n.tr.)

neobișnuit, căci firma avea 600 de avocați, de la etajul 70 la 100. Alte două costume închise mai coborâră la etajul 84. Pe măsură ce urcau, David începu să transpire, apoi să respire precipitat. Micul său birou era la etajul 93 și, cu cât se apropiau, cu atât mai violent îi pompa inima. Alte figuri sobre coborâră la etajele 90 și 91 și, cu fiecare oprire, David se simțea din ce în ce mai slăbit.

Mai rămăseseră trei persoane în lift pentru etajul 93 – David, Al și o femeie grasă, căreia, fără știrea ei, i se spunea Lurch¹. Liftul se opri cu un sunet ce răsună plăcut, ușa se deschise fără zgomot, iar Lurch coborî. Al coborî. David refuză să se miște; de fapt, nu se putea mișca. Secunde treceau. Al se uită peste umăr și spuse:

– Hei, David, e rândul nostru. Haide.

De la David, niciun răspuns, doar privirea inexpressivă, goală, a cuiva din altă lume. Ușa începu să se închidă, iar Al își strecură servieta în deschizătură.

– David, ești bine? întrebă el.

– Da, murmură David în timp ce se străduia să facă un pas înainte. Ușa glisă din nou, deschizându-se, sunetul se auzi iarăși. Ieșise din lift, uitându-se agitat în jur, de parcă nu mai văzuse niciodată până atunci acel loc. De fapt, plecase de aici cu numai 10 ore în urmă.

– Ești palid, constată Al.

David simțea că i se învârtă capul. Auzi vocea lui Al, dar nu înțelese ce îi spunea. Lurch era la câțiva metri mai departe, holbându-se nedumerită, de parcă s-ar fi uitat la un accident de mașină. Dinspre lift se auzi un alt sunet de astă dată, iar ușa începu să se închidă. Al mai zise ceva, ba chiar întinse mâna ca pentru a-i oferi ajutor. Brusc, David făcu stânga-mprejur, iar picioarele sale de plumb prinseră viață. Alergă către lift și sări înăuntru exact când ușa se închidea. Ultimul lucru pe care îl auzi fu vocea panicată a lui Al.

Când liftul începu să coboare, David Zinc izbucni în râs. Senzația de amețeală și de rău dispăruse. Apăsarea din piept se evaporase. Îi reușise! Părăsea munca istovitoare din firma lui Rogan Rothberg, spunând la revedere unui coșmar. Dintre miile de asociați și juniori nefericiți din clădirea impunătoare din centrul orașului, el, David

¹ A merge împleticit, legănat (engl.) (n.tr.)

Zinc, el și numai el, avusese coloană vertebrală pentru a lăsa totul baltă în acea dimineață mohorâtă. În liftul gol se așeză pe jos, urmărind, cu un zâmbet până la urechi, cum cifrele digitale colorate în roșu, ale etajelor, descresc sub ochii săi, și încercă din răputeri să-și controleze gândurile. La oameni ca: (1) nevasta lui, o femeie neglijată, care dorea să rămână însărcinată, dar nu reușea pentru că bărbatul ei era prea obosit pentru a face sex; (2) tatăl lui, un judecător important, care îl forțase practic să urmeze Dreptul, și nu oriunde, ci la Harvard, pentru că acolo studiasse și el; (3) bunicul lui, tiranul familiei, care pusese bazele unei firme în Kansas City, pornind de la zero și care, la cei 82 de ani ai săi, încă mai muncea 10 ore pe zi; și (4) Roy Barton, partenerul și superiorul său direct, șeful, o scârbă de om care urla și înjura toată ziua și care, probabil, era cea mai oribilă persoană pe care o cunoscuse David Zinc. Când se gândi la Roy Barton, îl apucă din nou râsul.

Liftul se opri la etajul 80 și două secretare dădură să urce. Se opriră o clipă, văzându-l pe David așezat într-un colț, cu servieta alături. Pășiră cu atenție peste picioarele lui și așteptară să se închidă ușa.

– Vă simțiți bine? întrebă una din ele.

– Da, răspunse David. Dumneavoastră?

Nu primi niciun răspuns. Secretarele rămăseră rigide și tăcute în răstimpul scurtei coborâri și se grăbiră să iasă din lift la etajul 77. Când David rămase din nou singur, simți deodată cum îl cuprinde îngrijorarea. Dar dacă veneau după el? Fără îndoială că Al se va duce direct la Roy Barton și va raporta că Zinc clacase. Oare ce-o să facă Barton? La zece avea loc o mare întâlnire cu un client furios, un CEO important; de fapt, după cum avea să-și dea seama David mai târziu, această confruntare fusese punctul culminant care-i provocase, în cele din urmă, străfulgerarea. Roy Barton nu era doar o scârbă agresivă, ci și un laș. Avea nevoie de David Zinc și de alții ca el, după care să se ascundă atunci când respectivul CEO va veni cu o listă lungă de plângeri îndreptățite.

S-ar putea ca Roy să trimită paza după el. Paza era un contingent de gardieni în uniformă, trecuți de prima tinerețe, dar mai exista și o linie de spioni interni care schimbau încuietorile, înregistrau totul, se